

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-11-12

Vår referens

Simon Classon

Utredningssekreterare

simon.classon@malmo.se

Ärende väckt av Moderaterna - HVB-hem som drivs av kriminella och släktbaserade nätverk ASN-2024-16258

Sammanfattning

Moderaterna lyfter i ett nämndinitiativ från 27 augusti frågan om HVB-hem som drivs av kriminella och släktbaserade nätverk. Moderaterna förslår i nämndinitiativet att arbetsmarknads- och socialnämnden ska besluta *Att uppdra åt arbetsmarknads- och socialförvaltningen att utreda om Malmö stad använder något av de aktuella boendena och i förekommande fall avbryta pågående placeringar.*

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser mycket allvarligt på uppgifterna gällande polisens information om att det på HVB-hem finns kopplingar mellan ägare och anställda till kriminella aktörer.

Förvaltningen arbetar aktivt med att kontrollera HVB-hem för att undvika att placera ungdomar i olämpliga boenden, men det finns ett behov av att fördjupa samverkan mellan kommun och bland annat IVO och polisen. Den placerande myndigheten ges inte tillgång till information och underrättelser om företag med kopplingar till kriminella aktörer.

Mot bakgrund av vad som framkommer i ärendet föreslår förvaltningen att initiativärendet ska anses vara besvarat.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser nämndinitiativet vara besvarat med vad som framförs i ärendet

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse - Nämndinitiativ - HVB-hem som drivs av kriminella och släktbaserade nätverk

Beslutsplanering

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-08-28

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2024-11-14

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-11-28

Ärendet

Moderaterna lyfter i ett nämndinitiativ från 27 augusti frågan om HVB-hem som drivs av kriminella och släktbaserade nätverk. I en ny rapport varnar Polismyndigheten för att kriminella och släktbaserade nätverk driver flera HVB-hem i Sverige. Polisen har identifierat 18 bolag i en granskning av drygt 700 HVB-hem som kopplas till organiserad brottslighet, inklusive mc-gäng.

Moderaterna föreslår i nämndinitiativet att arbetsmarknads- och socialnämnden ska besluta:

- Att uppdra åt arbetsmarknads- och socialförvaltningen att utreda om Malmö stad använder något av de aktuella boendena och i förekommande fall avbryta pågående placeringar.

Förvaltningens insatser för att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet

Arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet sker genom flera olika insatser och aktiviteter som omfattar enskilda, företag, föreningar, upphandling samt otillåten påverkan. Förvaltningen har ett bidragsbrottsteam och en inköpsenhet, samt verksamhetsnära stödfunktioner. Det sker samarbete över staden men också med bland annat Polisen, Skattemyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och SKR.

Ramavtal och direktupphandling av HVB-hem

Förvaltningen har inga egna nämndspecifika ramavtal för HVB-hem utan använder Skånes kommuners ramavtal för HVB-vuxna och HVB-barn och unga. Skånes kommuner är avtalsägare och ansvariga för att kontrollera och följa upp leverantörerna. Förvaltningen ansvarar för uppföljning av insatsen för den enskilde och har ett ansvar för att återkoppla identifierade brister till avtalsansvarig på Skånes kommuner.

I de fall där Skånes kommuners ramavtal inte matchar den enskilde klientens behov genomförs en direktupphandling utanför ramavtal i enlighet med gällande rutin. Direktupphandlingen genomförs av den enskilde handläggaren med stöd från avtalsgruppen på avdelningen för insatser.

Avtalsgruppen ansvarar för att upprätta placeringsavtal och säkerställa att leverantörens ekonomi och IVO-tillstånd är kontrollerade i samband med direktupphandling. Vid direktupphandlade placeringar är förvaltningen avtalsägare och har hela uppföljningsansvaret. IVO-tillstånd och ekonomi kontrolleras även vid förlängning av placeringsavtalet, medan kvalitén i insatsen följs upp löpande av ansvarig handläggare.

Upphandling

Förvaltningen har en inköpsenhet med uppdrag att leda och stödja förvaltningens arbete med inköp, upphandling och avtalsförvaltning. I uppdraget ligger att säkerställa att förvaltningen har upphandlade ramavtal med kontrollerade leverantörer för de varor och tjänster som köps in. Enhetens löpande utvecklingsarbete avser förfrågningsunderlag, kravställan och tilldelningskontroller i syfte att motverka att avtal tecknas med oseriösa aktörer.

Arbetet sker i samarbete med upphandlingsenheten på stadskontoret men även med Skånes kommuner som på delegation av nämnden upphandlar och förvaltar ett stort antal avtal inom området socialtjänst. Kontroller i samband med upphandling genomförs i samarbete med Skatteverket men även genom att begära underlag från Kronofogdemyndigheten, Arbetsmiljöverket, Tingsrätten och IVO med flera.

Avtalsuppföljning och kontroll av IVO-tillstånd

Inköpsenheten samordnar uppföljningen av nämndspecifika avtal. Löpande uppföljning av nämndspecifika ramavtal inom vård och boende som omfattar exempelvis finansiella kontroller, skattekonto och att kraven på tjänsten uppfylls.

Fördjupade kontroller genomförs på förekommen anledning, till exempel när brister uppmärksammas och kan resultera i att avrop tillfälligt stoppas eller att avtalet hävs.

Avtalsuppföljningen kan se olika ut beroende på ramavtalets innehåll och vilka krav som ställts i samband med upphandlingen. Förvaltningen samarbetar bland annat med Skatteverket i dessa frågor, men begär också ut underlag från bland annat Kronofogden och Tingsrätten.

I fallet med HVB-hemmen avropar förvaltningen i första hand placeringar genom Skånes kommuners ramavtal för HVB-hem. Skånes kommuner är avtalsägare och ansvarar för avtalsuppföljning och leverantörskontroller, medan förvaltningen ansvarar för uppföljning av kvalitén i den enskilda insatsen för klienten.

För de verksamheter som bedriver tillståndspliktig verksamhet kontrolleras att de innehar korrekt tillstånd via IVO.

Uppföljning av kvalitet i insatsen för den enskilde

Verksamhetsnära uppföljning utförs av den enskilde handläggaren tillsammans med klienten. Vad gäller HVB-hem omfattar det bland annat uppföljning av vårdplanen för att säkerställa att klienten får den vård som är beslutad.

Åtgärder vid misstanke om oegentligheter

När tips inkommer till förvaltningen om HVB-hem där det finns misstankar om oegentligheter granskas det närmare.

En ekonomisk kontroll genomförs av inköpsenheten. Om fynd görs som stödjer brott kan placeringsavtalet hävas med hänvisning till § 13, lagen om offentlig upphandling

(2016:1145). I många fall upptäcks dock inga grunder för hävning förenade med företagets ekonomi.

Därför gör, parallellt med den ekonomiska kontrollen, verksamheten, tillsammans med IFO avtalsgrupp, en uppföljning avseende kvalitet i insatsen – d.v.s. får klienten den vård och stöd som avtalats. Om brister uppmärksammas i samband med detta görs en planering i varje enskilt fall.

Förvaltningens övervägande

Förvaltningen ser mycket allvarligt på uppgifterna gällande polisens information om att det på HVB-hem finns kopplingar mellan ägare och anställda till kriminella aktörer som ägnar sig åt grov brottslighet.

Ovan beskrivs förvaltningens arbete för att motverka att avtal tecknas med oseriösa leverantörer. Men det finns ett behov av att utveckla samverkan mellan kommun, IVO och Polismyndigheten. Den placerande myndigheten ges inte tillgång till information och underrättelser om företag med kopplingar till kriminella aktörer.

I det aktuella ärendet hänvisar både IVO och Polismyndigheten till sekretess, förvaltningen arbetar löpande med att få del av uppgifterna. För närvarande pågår en rättsprocess med anledning av att Stockholms stad överklagat Polismyndighetens beslut om att inte lämna ut uppgifterna.

Förvaltningen har stor förståelse för Polismyndighetens behov av att säkerställa att underrättelseinformation inte sprids på ett sådant sätt att det finns risk för att myndighetens arbetssätt röjs. Samtidigt bedömer förvaltningen att det är av stor vikt att få ta del av uppgifterna för att säkerställa att ingen Malmöbo placeras på något av de berörda boendena.

Då rättsprocessen avseende utlämnande är pågående saknas det för närvarande förutsättningar för att agera i linje med initiativärendets yrkande.

Mot bakgrund av vad som framkommer i ärendet föreslår förvaltningen att initiativärendet ska anses vara besvarat.

Ansvariga

Louise Linde Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef